

กัญญา ศิริขลธาร 2555: การศึกษาวิเคราะห์พุทธปรัชญาเถรวาทกับปัญหาภาวะ
โลกร้อน ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ปรัชญาและศาสนา) สาขาวิชาปรัชญา
และศาสนา ภาควิชาปรัชญาและศาสนา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริวรรณ เกษมสานต์กิดการ, Ph.D. 173 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพุทธปรัชญาเถรวาท และศึกษาปัญหาภาวะโลกร้อน
ตลอดจนศึกษาพุทธปรัชญาเถรวาทกับปัญหาภาวะโลกร้อน

ผลการวิจัย พบว่า พุทธปรัชญาถือว่าสิ่งทั้งหลายทั้งปวงในธรรมชาติล้วนมีการพึ่งพาอาศัยกัน
ตามกฎที่ปฏิจจตา และมีลักษณะที่เสมอเหมือนกันตามกฎไตรลักษณ์ โดยมีความจริงอันเป็น
จุดหมายสูงสุด คือ นิพพาน มนุษย์นั้นมีศักยภาพเพียงพอที่จะเข้าถึงจุดหมายสูงสุดได้ด้วย
การสร้างความรู้จริงให้เกิดมีขึ้น มนุษย์สามารถรับรู้ความจริงได้จากอายตนะภายใน ซึ่งจำเป็นต้อง
ฝึกฝนไม่ให้ถูกชักจูงไปในทางที่ผิด และปฏิบัติตามหลักอริยมรรคมีองค์ 8 เพื่อให้เข้าถึง
จุดหมายสูงสุด ปัญหาภาวะโลกร้อนมีสาเหตุส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์อันมี
รากฐานทางความคิดมาจากอารยธรรมตะวันตกที่มองมนุษย์แยกออกจากธรรมชาติ และยกย่อง
มนุษย์ให้มีคุณค่าเหนือสิ่งอื่นใด รวมทั้งแนวคิดที่ว่าความสุขนั้นขึ้นอยู่กับกรอบครองวัตถุ
การมีพื้นฐานทางความคิดลักษณะนี้ทำให้มนุษย์มีพฤติกรรมที่เบียดเบียนทำลายธรรมชาติ
โดยเฉพาะการพัฒนาอุตสาหกรรมขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการในเรื่องของความสุข ส่งผล
ให้เกิดภาวะโลกร้อน และในที่สุดก็ส่งผลกระทบต่อมนุษย์ การเข้าถึงหลักความจริงของธรรมชาติ
ตามทัศนะทางพุทธปรัชญาจะทำให้มนุษย์จัดรากฐานทางความคิดที่ผิด โดยการสร้าง
กระบวนการรับรู้ที่ถูกต้อง เพื่อให้เกิดความรู้ที่ถูกต้องตามจริงอันนำไปสู่การเกิดพฤติกรรมที่ไม่
เบียดเบียนทำลาย และอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างกลมกลืน ถึงแม้การนำหลักพุทธปรัชญามาใช้
อาจจะไม่ได้ทำให้ปัญหาภาวะโลกร้อนลดลงไปอย่างเห็นผลชัดเจน เพราะอาจต้องใช้ระยะ
เวลานานกว่าความเข้มข้นของก๊าซเรือนกระจกจะลดลง แต่หลักพุทธปรัชญาจะช่วยปลูกฝังให้
มนุษย์มีรากฐานทางจิตใจ หรือความคิดที่ถูกต้องเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น
ซึ่งถือว่าเป็นการพัฒนาตนให้เข้าใกล้จุดหมายอันสูงสุดไปพร้อมกับการสร้างความสมดุลให้เกิด
ขึ้นกับธรรมชาติอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อทุกชีวิตที่อาศัยอยู่บนโลก